

N:o 156.

Af herr **M. F. Nyström**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ecklesiastik boställsordning.

I den nådiga proposition med förslag till ecklesiastik boställsordning, som framlagts för innevarande års Riksdag, föreslår Kungl. Maj:t i § 14, att »å tredje klassens bostadsboställen på landet skola alla laga hus nybyggas och underhållas af boställshafvaren». Ehuru denna bestämmelse öfverensstämmer med gammal häfd, har dock obilligheten af denna häfd varit så ofta framhållen och så många röster höjts för dess upphäfvande, att det ej kan annat än väcka undran att nu se Kungl. Maj:t komma med förslag om dess lagfästande. Kungl. Maj:t har dock tvenne gånger under de senare åren, 1889 och 1894, för Riksdagen framlagt nådiga propositioner om öfverflyttande på församlingarna af komministrarnes häfdvunna byggnads- och underhållsskyldighet; kyrkomötet har tvenne gånger biträdt dessa förslag, och Riksdagen framhöll i underdånig skrifvelse den 5 maj 1897 denna byggnadsskyldighet bland förhållanden, rörande hvilka borde framläggas utredning och förslag i ändamål att vinna behöflig rättelse. Äfven prestlöneregleringskommittéen, som utarbetat förslaget till ecklesiastik boställsordning, anser, »att det skulle varit synnerligen önskvärdt, om möjlighet funnits att för komministrar på landet och med dem likställda prester åvägbringa någon minskning af den byggnadstunga, som hittills hvilat på dem».

Kommittéen har emellertid ej kunnat utfinna någon sådan möjlighet och har därför valt den lättare utvägen att föreslå en bestämmelse, som lagfäster det nuvarande ohållbara missförhållandet. Den sista offentliga protesten mot denna uppenbara orättvisa har afgifvits af en af högsta dom-

stolens ledamöter, som vid granskningen af det föreliggande kungliga förslaget biträdde kammarkollegium, hvilket för sin del i denna punkt afstyrkte detsamma under hänvisande till det för år 1894 års Riksdag framlagda förslaget.

De af kommittéen föreslagna och förordade ecklesiastika byggnadslånekassorna komma väl att lätta bördorna för den nuvarande uppsättningen af komministrar och med dem likställda prestmän, men det är tydligt, att den lättnad, som sålunda kommer de nuvarande boställshafvarne till godo, förvandlas till en dryg tunga för dem, som följa efter, och att den, ju längre tiden skrider framåt, blir allt mer och mer olidlig. Detta har äfven klart påvisats af herr Ekströms till kommittéens betänkande fogade reservation, hvilken för öfrigt äfven framhållit den lättvindighet, med hvilken kommittéen beräknat kostnaderna för de laga husens uppförande, och som föranledt ett af justitieråden till det uttalande, »att annuitets-siffran måste beräknas vida högre än kommittéen gjort och till så högt belopp, att den i många fall måste antagas sluka och måhända öfverstiga hela den behållna afkastningen, som kan af bostället påräknas».

Att, innan prestlöneregleringskommittéen ännu afslutat sina arbeten, i lag fastslå ett missförhållande, som ovillkorligt kräver en snar rättelse, synes mig vara så uppenbart oriktigt, att jag ej kunnat underlåta att däremot inlägga en gensaga. Jag vågar dock ej, så länge kommittéen ej verkställt de utredningar, som med frågans slutgiltiga lösning stå i ett oupplösligt sammanhang, framlägga något positivt förslag, utan tror jag saken bäst främjas genom ett uppskof. I detta uppskof synes mig då äfven böra inbegripas kyrkoherdarnes på landet byggnads- och underhållsskyldighet, då väl äfven denna ej bör afgöras utan i samband med frågan i hela dess omfattning.

På grund af hvad jag sålunda anfört, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte afslå Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ecklesiastisk boställsordning i hvad den afser byggnads- och underhållsskyldighet för andra och tredje klassens bostadsboställen på landet.

Stockholm den 7 mars 1903.

M. F. Nyström.